

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 16 november 2015

Structurele effecten 4e nota van wijziging Belastingplan 2016

*Uitgevoerd op verzoek van het
ministerie van Financiën*

CPB Notitie

Aan: Ministerie van Financiën

Centraal Planbureau

Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070)3383 380
I www.cpb.nl

Contactpersoon
Henk-Wim de Boer

Datum: 16 november 2015

Betreft: Structurele effecten 4e nota van wijziging Belastingplan 2016

1 Inleiding

Op verzoek van het ministerie van Financiën zijn de structurele werkgelegenheidseffecten berekend van de 4^e nota van wijziging van het Belastingplan 2016 (hierna: de variant). Deze notitie bespreekt de effecten.

De structurele effecten zijn berekend met het MICSIM-model van het CPB.¹ Daarbij is uitgegaan van het belastingstelsel en de demografie in 2016. De uitkomsten moeten echter worden geïnterpreteerd als langetermijnuitkomsten. Omdat personen tijd nodig hebben om hun gedrag aan te passen en omdat de conjunctuur invloed kan hebben op de uitkomsten, zullen de uitkomsten op de korte termijn afwijken van de langetermijnuitkomsten.

2 Beschrijving variant

In dit memo is een korte beschrijving van de variant opgenomen. De variant bevat, naast onderstaande maatregelen, ook maatregelen waarvan we veronderstellen dat ze geen effect hebben op de arbeidsparticipatie. Het gaat hier om de ouderenkorting (die alleen effect heeft op de gepensioneerden), de extra tegemoetkoming voor alleenstaande of alleenverdienende ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen (de TOG-plus), de energie-investeringsaftrek (EIA), de schenkingsvrijstelling eigen woning en de vrijstelling mineralogische en metallurgische industrie in de

---

¹ Voor een beschrijving van het model en de onderliggende empirische analyses zie Jongen, E., H.-W. de Boer en P. Dekker, 2014, MICSIM – A behavioural microsimulation model for the analysis of tax-benefit reform in the Netherlands, CPB Achtergronddocument, Den Haag.

energiebelasting. De variant is ex ante budgettair neutraal. De maatregelen waarvan we een structureel werkgelegenheidseffect verwachten, zijn als volgt:

- De variant verhoogt de kinderopvangtoeslag structureel met 100 miljoen euro vanaf 2017.
- De variant verhoogt daarnaast de kinderbijslag. Deze verhoging bedraagt 34 euro per kind in de leeftijd 12-17 jaar, 29 euro per kind in de leeftijd 6-11 jaar en 26 euro per kind in de leeftijd 0-5 jaar. De kosten bedragen 100 miljoen in 2017.
- De variant verhoogt de algemene heffingskorting met 9 euro in 2017. De kosten bedragen 89 miljoen euro in 2017.
- De variant verlaagt de Aof-premie (premie Arbeidsongeschiktheidsfonds) structureel met 25 miljoen euro vanaf 2017.
- Bovenstaande maatregelen worden onder andere gefinancierd door een verhoging van het tarief tweede en derde schijf van de IB met 0,15%-punt in 2017. De opbrengst bedraagt 200 miljoen euro in 2017.
- Er vindt een schuif plaats in de energiebelasting van de eerste schijf voor elektriciteit naar de eerste schijf voor aardgas. Dat betekent dat het tarief op aardgas stijgt en het tarief op elektriciteit daalt. De opbrengst bedraagt 225 miljoen euro in 2017.
- De variant verhoogt de accijns op rooktabak per 1 april 2016. Structureel levert dit een bedrag van € 100 miljoen euro op vanaf 2017.

3 Structurele werkgelegenheidseffecten

Tabel 3.1 geeft de gesimuleerde structurele effecten op de werkgelegenheid, zowel in personen als in uren. Het effect op de werkgelegenheid in uren vangt daarbij zowel het effect op de werkgelegenheid in personen als het effect op het aantal gewerkte uren per werkende.² Het effect op de inkomensongelijkheid wordt weergegeven door het effect op de Gini-coëfficiënt.

Tabel 3.1 Structurele effecten

	Structurele effecten
	procentuele mutaties
Werkgelegenheid in uren	0,0
Werkgelegenheid in personen	0,0
Inkomensongelijkheid (Gini)	-0,2

² Een toename in de werkgelegenheid in uren met 0,1% komt overeen met ongeveer 7000 arbeidsjaren.

Het werkgelegenheidseffect (in uren en personen) bedraagt 0,0% in deze variant. De Gini-coëfficiënt daalt met 0,2%. Dit betekent dat de inkomensongelijkheid licht afneemt.

De kinderopvangtoeslag is een impliciete subsidie op werk voor gezinnen met jonge kinderen. De hogere kinderopvangtoeslag stimuleert daarom de arbeidsparticipatie. Het effect van de verlaging van de werkgeverslasten, met een budgettair beslag van 25 miljoen euro, op de werkgelegenheid is nihil. Hier wordt aangenomen dat een verlaging van de werkgeverslasten op de lange termijn wordt doorgegeven in een hoger uurloon.³

Een hogere kinderbijslag leidt tot een lichte daling van de arbeidsparticipatie. Een hogere kinderbijslag maakt werken niet direct financieel minder aantrekkelijk, maar leidt wel tot een afname van de waarde van een extra euro inkomen. Mensen worden daardoor minder geprikkeld arbeid te gaan aanbieden vanwege het hogere inkomen (inkomenseffect). Hetzelfde geldt voor de verhoging van de algemene heffingskorting: door het inkomenseffect gaan mensen iets minder werken. Ook het verhogen van de marginale IB-tarieven maakt werken minder aantrekkelijk. Hierdoor daalt de arbeidsparticipatie licht. Door de schuif in de energiebelasting en het verhogen van accijns stijgen de consumentenprijzen naar verwachting met 0,1%. Dit verlaagt zowel de netto uitkeringen als het netto loon in reële termen. Het effect op de werkgelegenheid is nihil.

Per saldo is het werkgelegenheidseffect van deze variant 0,0%.

---

³ Empirische studies op basis van geaggregeerde data geven aan dat op de lange termijn het merendeel, zo niet alle, werkgeverslasten worden afgewenteld op werknemers. Zie bijvoorbeeld het overzicht en de meta-analyse Melguizo, A. en J. Gonzalez-Paramo, 2013, Who bears labour taxes and social contributions? A meta-analysis approach, SERIEs, 4, 247-271.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

November 2015